

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ АНТИКРИЗОВОЇ СТРАТЕГІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

В. В. ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування

О. КОРОТУН, студентка

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Кризи є невід'ємною частиною розвитку суспільства, проте якщо не приділяти їм належної уваги, вони можуть перетворитися на загрозу для організації або держави. В умовах кризи стратегія розвитку підприємства займає ключове місце в антикризовому управлінні.

Перелік кризових факторів включає низку показників: рівень безробіття, інфляції, споживча спроможність населення, економічна політика держави, діяльність іноземних компаній, мотивація праці, інноваційний клімат, якість маркетингу та ін.

У процесі становлення ринкових відносин в Україні одним із основних завдань управління підприємством має бути створення ефективної системи антикризового менеджменту. Адже саме від ефективності проведення антикризових заходів на підприємствах буде залежати майбутнє діяльності. Відтак, роль антикризового управління підприємствами набуває особливого значення.

Найбільш значущими роботами присвячені проблемам економічного розвитку, антикризовому управлінню підприємств, на яких базується теоретична частина дослідження, є праці таких вчених: Адам Сміт, Д. Ф. Тейлор, Л. Бартон, Г. Бірмана, І. Бланка, А. Бузгаліна, О. Гаврилюка, В.О. Василенко З.С. Варналій, В.С. Пономаренко Л.О. Каніщенко, М.О. Кизима, Г.Н. Климка.

У сучасних умовах існують досить різні підходи до визначення сутності антикризового управління підприємством.

Антикризове управління — це тип управління, що являє собою систему методів і принципів розроблення й реалізації специфічних управлінських дій щодо прогнозування кризових ситуацій та явищ і усунення їх.

Головна мета антикризового управління – стабілізація діяльності всіх систем організації, усунення суперечностей елементів мікро системи між

собою та із зовнішнім оточенням до відновлення рівноваги економічної системи, відновлення її життєздатності

Антикризовий процес в умовах ринкової економіки - це керований процес. Виникнення кризових ситуацій потрібно розглядати як загальну закономірність. Вона тісно пов'язана з певним характером життєвого циклу підприємства.

Одним із видів антикризових стратегій є стратегія розвитку, що забезпечує успішне функціонування підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Стратегія - це комплекс базових рішень, спрямованих на досягнення генеральної мети фірми і вихідних з оцінки ринкової ситуації і власних можливостей, а також інших факторів і сил навколишнього середовища.

Розробка ключових стратегічних орієнтирів повинна враховувати часовий фактор, який характеризується стадією життєвого циклу підприємства, і втілювати основоположні вимоги до перспективного розвитку з урахуванням інтересів всіх зацікавлених сторін і необхідності оцінки стану зовнішнього і внутрішнього середовищ.

Стратегія антикризового управління дозволяє встановити:

- Яким чином підприємство може протистояти змінам зовнішнього середовища
- За допомогою яких заходів можна зберегти життєздатність компанії і досягти намічених цілей.

Можна виділити декілька кроків, які допоможуть виправити кризову ситуацію:

- Зібрати вихідну інформації про ситуацію в організації (визнати, що підприємство знаходиться в кризовому стані);
- Провести детальну діагностику ситуації;
- На підставі антикризових документів, розробити підходи щодо виходу підприємства з кризи;
- Сформуувати план для подолання кризи;
- Оцінити та трансформувати необхідні та наявні ресурси.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що криза є переломним моментом діяльності підприємства, це момент коли потрібно швидко приймати рішення про кардинальні зміни в організації діяльності підприємства. Антикризовими інструментами є низка стратегічних та тактичних заходів із нейтралізації та попередження кризових явищ.

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. Антикризисное финансовое управление предприятием / И.А. Бланк. Київ : Эльга; Ника Центр, 2006. 652 с
2. Геєць В. М. Нестабільність та економічне зростання. Київ : Ін-т екон. прогноз., 2016. 344 с.
3. Добишева О. О. Антикризисное управління як інструмент запобігання банкрутства промислових підприємств в сучасних умовах: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.О. Добишева. Кременчуг, 2015. 73 с
4. Калюжна Ю.В. Ризики в системі антикризового управління підприємствами машинобудування: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / Ю.В. Калюжна. Запоріжжя, 2016. 83 с.
5. Карачина Н. П. Антикризисное управління: сучасний категоріальний вимір *Економіка. Управління. Інновації*. 2014.
6. Чернишов В. В. Сучасне розуміння поняття антикризового управління *Економіка розвитку*. 2011. № 1. С. 21–24.

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

В. В. СМАЧИЛО, д-р екон. наук, доц.

А. В. НОВИЦЬКА, студ.

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Для розуміння поняття «соціальна відповідальність бізнесу» нами був обраний стандарт ISO 26000 [1] тому що, на нашу думку, він найкраще розкриває поняття соціальної відповідальності. Згідно нього, соціальна відповідальність бізнесу – це відповідальність організації, бізнесу за прийняті рішення та вплив дій на суспільство, навколишнє середовище шляхом прозорості та етичної поведінки, яка сприяє сталому розвитку і бере до уваги побажання зацікавлених сторін, і відповідає чинному законодавству і міжнародним нормам поведінки, а також впроваджена у діяльність організації та практикується в її відносинах.

Аналіз різних рейтингів соціальної відповідальності підприємств показав, що розвиток соціальної відповідальності в Україні відбувається, переважно, на великих підприємствах, які ведуть діяльність у таких сферах: фінансова; транспортування та постачання електроенергії; фармацевтика;